Orbinskin sukuseuran kokous Lappeenrannassa 15.8.2026

Teksti: Raila Heikkinen, Pekka Sopanen ja Merja Toikko
Kuvat: Juhani Aalto, Katja Orbinski ja Merja Toikko

Orbinskin sukuseura ry virallinen sukukokous oli lauantaina 15.8.2026 Lappeenrannassa. Päivän ohjelmaan kuuluivat vierailu Kotkaniemessä Luumäellä, sukukokous Hotelli Lähteessä, kävelykierros linnoituksen alueella ja kanava-saaristoristeily.

Lappeenranta kytkeytyy Orbinskin sukuun sitä kautta, että Albrecht Johan IV ja hänen ensimmäinen puolisonsa Katarina Palm olivat vihitty Lappeenrannassa. Katarina Palm oli myös syntynyt Lappeenrannassa 14.1.1729. Lappeenrannan lähellä Luumäellä olevan Kotkaniemen isäntäpari Ellen ja Pehr Evind Svinhufvud olivat kolmannet serkut keskenään ja sukua Orbinskeille Gyllenspångien kautta. Katarina Gyllenspångin (AJO II puoliso) veljen Henrik Gyllenspångin tytär Anna Maria avioitui von Kræmerin sukuun ja hänen pojanpojan tyttärestä tuli Pehr Evind Svinhufvudin isoäiti.

Kotkaniemi

Sukuseuran tapaaminen 15.8.2026 alkoi Luumäeltä 14 osanottajan voimin ”Ukko-Pekka” Pehr Evind Svinhufvudin (1861-1944) ja Ellen Svinhufvudin Kotkanimen opastetulla kierroksella. Suomen valtiollisen itsenäisyyden 1917-1918 julistaneen ja toteuttaneen senaatin puheenjohtaja, pääministeri Svinhufvud oli Suomen ensimmäinen oma valtionpäämies. Svinhufvud matkusti henkilökohtaisesti Pietariin ja hankki Suomen itsenäisyydelle virallisen tunnustuksen Vladimir Leniniltä uudenvuodenaattona 1917. Svinhufvudista tuli poliitikko venäläistämiskaudella. Suomen sortokauden myötä hänestä tuli voimakasta oikeudentajua omaava poliitikko,

joka taisteli vääryyttä vastaan muun muassa väkivallatonta vastarintaa harjoittaneen kagaalin jäsenenä. Hän toimi myös eduskunnan ensimmäisenä puhemiehenä vuoden 1913 loppuun.

Ellen Svinhufvud os. Timgren (1869-1953) oli luonteeltaan iloinen ja sosiaalinen. Pehr Evind Svinhufvudin ja Ellen Svinhufvudin häitä vietettiin 1889 ja he saivat kuusi lasta 1890-1908. Miehelleen Ellen oli luotettava tuki, joka viihtyi yhtä hyvin seurapiireissä kuin työntäyteisen maalaistalon emäntänä.

”Ukko-Pekka” oli Suomen itsenäistymisen ja alkuvuosien keskeisimpiä valtiomiehiä. Hän toimi Suomen tasavallan kolmantena presidenttinä vuosina 1931-1937.

Lisää Kotkaniemen tarinaa voi lukea sivulta: https://kotkaniemi.fi/kotkaniemen-tarina/

Sukukokous

Sukukokoukseen osallistui 26 henkilöä. Hotelli Lähteen Walentina kokoustila oli oikein viihtyisä ja rennonoloinen kokouspaikka. Kokous eteni jouhevasti sääntömääräisten asioiden parissa. Ensi vuoden tapaamisesta keskusteltiin pitkään ja siitä tullaan tekemään jäsenkysely vielä tämän vuoden aikana. Sukuseuran jäsenmaksu päätettiin nostaa 25 euroon. Edellisen kerran jäsenmaksua oli korotettu vuonna 2010 eli 16 vuotta sitten. Kokouksessa valittiin seuralle uusi hallitus ja hallituksen jäsenet esittäytyvät omassa artikkelissaan, joka on myös luettavissa Pinskissä.

Vuoden 2028 sukukokouspaikaksi ehdotettiin Rantasalmea, Helsinkiä ja Kuopiota, joka sai lopulta eniten ääniä. **Seuraava sukukokous pidetään 10.6.2028 Kuopiossa**. Mutta sitä ennen ehditään tavata vielä ensi vuonna.

Kävelykierros

Lappeenrannan oppaiden Petri oli kierrättämässä meitä sukuseuralaisia ja kertomassa Lappeenrannan historiaa. Lappeenrannan kaupunki on perustettu 1649, jolloin kuningatar Kristiina myönsi kaupunkioikeudet vanhalle Lappeen pitäjän markkinapaikalle. Varsinaisen kaupungiksi julistamisen suoritti kenraalikuvernööri Pietari Brahe. Alkuun kaupunki oli Ruotsin itäisin rajakaupunki ja Suuren Pohjan sodan (1700-1721) jälkeen kaupunkia alettiin linnoittamaan. Vuoden 1741 Lappeenrannan taistelussa kaupunki vallattiin ja tuhottiin, ja se siirtyi vuonna 1743 Turun rauhassa osaksi Venäjää.

Aloitimme kierroksen Hotelli Lähteeltä, josta ensimmäiseksi siirryimme Lappeenrannan kylpylän ja Ravintola Kasinon väliselle alueelle. Nykyinen kylpylärakennus on valmistunut vuonna 1912, vaikka kaupungissa on ollut kylpylälaitos jo 1800-luvulla. Alkujaan kylpylä toimi kesäkylpylänä venäläisille aristokraateille, mutta ensimmäisen maailmansodan ja Suomen itsenäistyttyä venäläiset vieraat katosivat. Opas kertoi kylpylän toimineen aikoinaan monessa eri tarkoituksessa. Siellä oli annettu mm. tärpättihöyryhoitoja, joihin ei kovinkaan moni taitaisi tänä päivänä suostua. Sodan aikana rakennus toimi evakuointikeskuksena, johon tuotiin rintamalla kaatuneet ennen viimeistä kotimatkaa. Myöhemmin kylpylä toimi veteraanien kuntoutuskeskuksena. Kansalliskirjastosta löytyy hauska juttu Lappeenrannan kylpylaitoksesta Karjalan viikkoliitteestä vuodelta 1936. Tässä siihen linkki: https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/2004486?page=11

Ravintola Kasino on sen sijaan mielenkiintoinen rakennus siitä näkökulmasta, että rakennuksella ei ole lainkaan varsinaista rakennuslupaa. Se on aikoinaan rakennettu väliaikaisella rakennusluvalla.

Kuljimme Rantapuiston eli Kasinopuiston läpi katsomaan Kaunis Veera patsasta, jota on aluksi pidetty jopa riettaana. Markku Hirvelän toteuttama patsas pohjautuu elokuvaan Kaunis Veera eli Ballaadi Saimaalta. Patsas on yllättävän nuori ja se on paljastettu

elokuussa 2020. Patsaan vieressä on Pave Maijasen muistomerkki kitarakotelon muodossa. Taiteilija Harri Ahosen teos Lavalla on kitarakoteloa muistuttava pronssista valettu kuori, mikä paljastettiin lokakuussa 2023. Teos on omalla graniittialustallaan, keskipenkillä (viittaa Paven musiikkikappaleeseen), Kauniin Veeran edessä. Pave Maijasen kotikaupunki ja syntymäpaikka oli Lappeenranta, missä hän syntyi vuonna 1950. Opas mainitsi muista kuuluisista lappeenrantalaisista kirjailija Laila Hirvisaaren, joka on syntynyt Viipurissa, mutta kasvoi Lappeenrannassa ja kuvasi kaupunkia mm. Lehmusten kaupunki –sarjassaan. Muita kuuluisia lappeenrantalaisia muusikoita ovat Kotiteollisuuden Jouni Hynynen ja Hanna Pakarinen sekä politiikassa vaikuttaneet Topi ja Riitta Uosukainen. Myös emerituspiispa Irja Askola ja uutisankkuri Arvi Lind ovat Lappeenrannasta. Tunnettujen lappeenrantalaisten listalta löytyy näyttelijä Timo Närhinsalo, joka oli esiintymässä sukuseuralaisille Mikkelissä Mannerheimin roolissa monologissaan Viimeinen päiväkäsky.

Satamatorin reunaa siirryimme Pusupuistoon, jossa opas kertoi puistosta ja Rakuunapatsaasta. Pusupuisto eli Vanhapuisto on Lappeenrannan ensimmäinen puisto, joka perustettiin vuonna 1850. Nimi Pusupuisto juontuu siitä, että se oli suosittu varusmiesten ja heidän seuralaistensa kohtauspaikkana. Rakuunapatsas on kuvanveistäjä Pentti Papinahon vuonna 1982 toteuttama ratsastajapatsas. Teos kuvaa kaupungissa 1900-luvun alussa olleita ratsuvääpeleitä, joilla oli luurankotakit ja punaiset housut. Punaiset housut ovat juttujen mukaan päätyneet ratsuväelle Mannerheimin vuonna 1919 Ranskaan suuntautuneen ostosreissun jälkeen. Mannerheim oli saanut sieltä halvalla suuret määrät punaista housukangasta ja määräsi sen jälkeen näitä käytettävän rakuunarykmentissä. Asiassa saattoi olla muitakin perusteluita, mutta tämä kuulosti hauskalta.

Matkalla kohti varsinaista linnoitusta pysähdyimme vielä Lappeenrannan taistelun muistomerkillä. Tämä on Lappeenrannan vanhin muistomerkki. Virstanpylväs on vuodelta 1741. Elokuun 23. päivänä 1741 Lappeenrannassa käytiin suuri taistelu, jossa kaatui ja haavoittui yli 4000 miestä. Taistelussa valta siirtyi ruotsalaisilta venäläisille ja kaupungissa alkoi venäläinen kausi, joka oli

hyvin kaoottinen aika. Taistelu käytiin pikku vihan eli hattujen sodan (1741-1743) aikana ja se oli sen ajan verisin taistelu koko Pohjolassa. Ruotsin armeijan ylipäällikkö Ch. Lewenhaupt ja Buddenbrock katsottiin syyllistyneen niin vakavaan tappioon, että heidät teloitettiin Tukholmassa 1743. Taistelussa kuoli majuri Juhana Henrik von Fieandt. Hän oli Savon rykmentin komentaja, jonka venäläiset vangitsivat useamman kerran, mutta aina hän karkasi ja jatkoi taisteluja. Kajaanin linnassa hän johti vain 50 miestä käsittävää joukkiota ylivoimaista vihollista vastaan, sillä venäläisiä oli yli 3000 miestä. Hän oli myös mukana huono-onnisella Armfeltin johtamalla Norjan sotaretkellä talvella 1718. Lumimyrsky tappoi tuntureilla n. 3500 miestä 5000:n miehen armeijasta. Koettuaan monenlaista Juhana H. Fieandtin elämä loppui 58-vuotiaana Lappeenrannan taistelussa.

Linnoituksen alueelle siirryimme Viipurin portista. Lappeenrannan linnoituksen rakentamisen aloittivat ruotsalaiset Suuren Pohjan sodan jälkeen 1720-luvulla. Venäläiset uudistivat ja laajensivat linnoitusta omalla vuorollaan 1700-luvun loppupuolella. 1800-luvulla linnoitus ei ollut enää rajalinnoitus ja se toimi varuskunta- ja vankila-alueena. Me suuntasimme askeleemme ensimmäisenä linnoituksen valleille ja katsomaan valleilta satamaa ja kaupunkia. Kun kysyimme linnoituksen hiekkavalleista oppaalta, hän kertoi aikoinaan torivuokrana olleen kärryllisen hiekkaa. Kaupungin muista osista tuotiin hiekkaa linnoituksen alueelle. Valleilta me jatkoimme kävelyä Kristiinankatua kohti pohjoista. Ohitimme Jumalansynnyttäjän Suojeluksen kirkon (Pokrovan kirkon), joka on Suomen vanhin ortodoksinen pyhäkkö vuodelta 1785. Katariina Suuri vahvisti

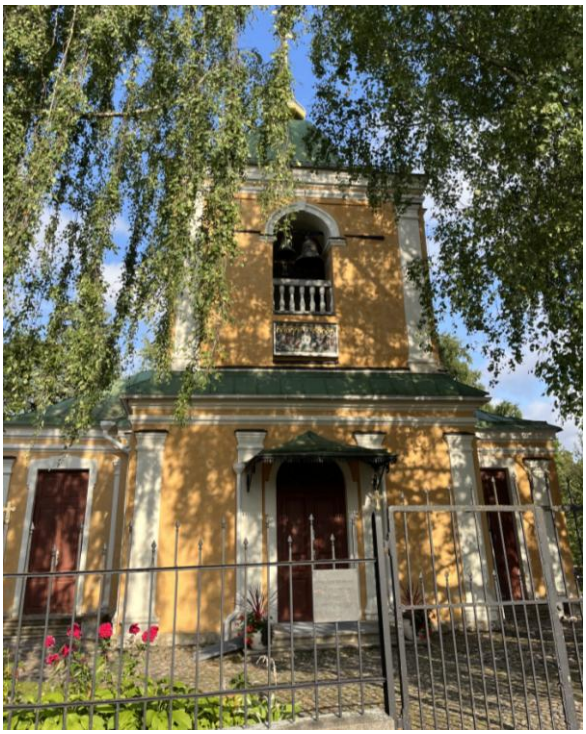

vuonna 1780 Lappeenrannan Linnoituksen rakennussäännön, jonka mukaisesti vanha rykmentin kirkko tuli korvata uudella, kivisellä kirkolla. Jumalansynnyttäjän Suojeluksen kirkko rakennettiin entisen kirkon paikalle. Aikaisempi kirkko oli valmistunut vuonna 1744. Sen oli rakentanut Lappeenrannan taistelun jälkeen kaupunkiin varuskunnaksi jäänyt Wladimirin rykmentti.

Seuraavaksi linnoituksen alueella tuli vastaan Komendantin talo, joka on Katariinan toria vastapäätä. Rakennus on alun perin tehty 1770-luvulla komendantin virka-asunnoksi. Rakennuksessa on aiemmin todennäköisesti ollut enemmän osia, joihin viittaavat seinästä ulkonevat kaksoispilarit. Piirustuksia rakennuksesta ei ole kuitenkaan löytynyt. Venäläisten poistuttua lappeenrantalaiset käyttivät rakennusta käräjätalona. Kristiinankadun varrella ja Katariinan torin ympärillä oli useita vanhoja rakennuksia ja niissä toimi mm. Lappeenrannan taidemuseo. Harmi, että ei ollut aikaa käydä tutustumassa tarkemmin näihin kohteisiin. Linnoitukselta siirryimme Vesiportinkujaa takaisin Satamatielle ja kävelimme satamassa odottavaan laivaan.

Kanava-saaristoristeily

Päivä oli mitä kaunein risteilylle, joka tapahtui Karelia lines M/S Camilla laivalla. Aurinko paistoi ja lämmintä oli noin 20 astetta. Laiva oli lähes täynnä matkustajia. Osa istui sisällä laivan ravintolassa, johon oli katettu pöydät ruokailua varten. Osa nautti yläkannella maisemista. Meillä sukuseuralaisilla oli varattuna keskeltä salia kaksi pitkää vierekkäistä pöytää. Muutama paikka jäi tyhjäksi, en tiedä tuliko kaikki ilmoittautuneet mukaan vai oliko meille vaan varattu optimistisesti useampi paikka. Risteily kesti kolme tuntia ja kuljetti meidät Saimaan kanavan ohella keskelle kaunista Saimaan saaristoa.

Ajoimme ensin kanavaa pitkin sulkuun, jossa laiva laskeutui 13 metrin korkuisen Mälkiän sulun. Sulutuksen jälkeen laiva suuntasi Saimaan idylliseen saaristoon, josta se palasi pikku hiljaa takaisin Lappeenrannan satamaan. Laivalla oli mahdollisuus nauttia a la carte -illallinen juomineen. Illallinen ainakin allekirjoittaneen mielestä oli erittäin onnistunut. Muutenkin risteily oli hieno ja

oli mukava tutustua paremmin sukuseuran muihin jäseniin. Lisäksi upea saaristomaisema ja auringonlaskun värittämä ilta takasi unohtumattoman illan ja kruunasi hienon päivän!

Kiitos kaikille mukana olleille!